11/05/2020

Λασκαρίνα Μπουμπουλίνα

/ Ιστορία - Εθνικά Θέματα

Η Λασκαρίνα Μπουμπουλίνα (Πινότση), μαζί με την Μαντώ Μαυρογένους, ήταν οι δύο κορυφαίες γυναικείες μορφές της Ελληνικής Επανάστασης.

Κόρη του Υδραίου πλοιάρχου Σταυριανού Πινότση και της επίσης υδραίας Σκεύως Κοκκίνη, που καταγόταν από εφοπλιστική οικογένεια, γεννήθηκε στις 11 Μαΐου 1771 στις φυλακές της Κωνσταντινούπολης, όπου ο πατέρας της εκρατείτο για συμμετοχή στα Ορλοφικά. Στα 17 της παντρεύτηκε τον Σπετσιώτη πλοίαρχο Δημήτριο Γιάννουζα, από τον οποίο ονομάζετο και Δημητράκαινα. Το 1797, ο σύζυγός της σκοτώθηκε σε συμπλοκή με αλγερινούς πειρατές και η Λασκαρίνα σε ηλικία 26 ετών μένει χήρα με τρία παιδιά, τον Ιωάννη, τον Γεώργιο και την Μαρία.

Το 1801 παντρεύτηκε σε δεύτερο γάμο τον Σπετσιώτη καραβοκύρη Δημήτριο Μπούμπουλη και έγινε έκτοτε γνωστή ως Μπουμπουλίνα (η γυναίκα του Μπούμπουλη). Και ο δεύτερος σύζυγός της σκοτώθηκε σε σύγκρουση με αλγερινούς πειρατές το 1811, μεταξύ Μάλτας και Ισπανίας. Μαζί του απέκτησε

τρία παιδιά, την Ελένη, την Σκεύω και τον Νικόλαο.

Με την περιουσία του συζύγου της, που ξεπερνούσε τα 300.000 τάλληρα, η Μπουμπουλίνα ασχολήθηκε με τα ναυτιλιακά κι έγινε μέτοχος σε διάφορα σπετσιώτικα πλοία. Όμως, το 1816 οι Οθωμανοί επεχείρησαν να κατάσχουν την περιουσία της, επειδή τα πλοία του συζύγου της μετείχαν υπό ρωσική σημαία στον Ρωσοτουρκικό Πόλεμο του 1806. Με τη μεσολάβηση του ρώσου πρεσβευτή στην Κωνσταντινούπολη Στρογκάνωφ και της μητέρας του Σουλτάνου Βαλιντέ κατόρθωσε να διασώσει την περιουσία της.

Στην Κωνσταντινούπολη φαίνεται ότι μυήθηκε στη Φιλική Εταιρεία το 1819, αλλά το γεγονός αμφισβητείται, καθώς είναι γνωστό ότι η οργάνωση δεν έκανε ποτέ μέλη της, γυναίκες. Μόλις η Μπουμπουλίνα επέστρεψε στις Σπέτσες διέταξε τη ναυπήγηση του πλοίου «Αγαμέμνων», για το οποίο δαπάνησε 25.000 δίστηλα. Με μήκος 48 πήχεις (περίπου 34 μέτρα) και εξοπλισμένο με 18 κανόνια, ο «Αγαμέμνων» καθελκύστηκε το 1820 και ήταν το μεγαλύτερο πλοίο που έλαβε μέρος στην Επανάσταση.

Ο Εθνικός Ξεσηκωμός βρήκε την Μπουμπουλίνα «πεντηκοντούτιδα, ωραίαν, αρειμάνιον ως αμαζόνα, επιβλητικήν καπετάνισσαν, προ της οποίας ο άνανδρος ησχύνετο και ο ανδρείος υπεχώρει», όπως τη σκιαγράφησε ο δημοσιογράφος και ιστορικός Ιωάννης Φιλήμων. Ξόδευε την περιουσία της, όχι μόνο για τη διατήρηση των πλοίων της, αλλά και για τα στρατεύματα στην ξηρά. Συμμετείχε με το πλοίο της «Αγαμέμνων» στον αποκλεισμό του Ναυπλίου και ανεφοδίασε με δικές της δαπάνες τους υπερασπιστές του Άργους. Σε μια έφοδο των Τούρκων υπό τον Κεχαγιάμπεη σκοτώθηκε ο γιος της Ιωάννης Γιάννουζας. Στη συνέχεια έλαβε μέρος στον αποκλεισμό της Μονεμβασίας, στην πολιορκία και την άλωση του Ναυπλίου και της Τριπόλεως, στην οποία εισήλθε πάνω σε λευκό ίππο και έσωσε τα χαρέμια του Χουρσίτ Πασά από τη μήνη των πολιορκητών.

Μετά την άλωση του Ναυπλίου, το Νοέμβριο του 1822, η Μπουμπουλίνα εγκαταστάθηκε στην πόλη (έδρα της προσωρινής κυβέρνησης), όπου έζησε έως τα μέσα του 1824. Εκδιώχθηκε από το Ναύπλιο κατά τη διάρκεια του εμφυλίου πολέμου, όταν πήρε το μέρος του φυλακισμένου Θεόδωρου Κολοκοτρώνη, με τον οποίο είχε συγγενέψει, από το γάμο της κόρης της Ελένης με τον γιο του Πάνο. Οι κυβερνητικοί σκότωσαν τον γαμπρό της και από την ίδια αφαίρεσαν το κομμάτι γης που της είχαν δώσει για τις υπηρεσίες της στον Αγώνα.

Έτσι, η Μπουμπουλίνα επέστρεψε πικραμένη στις Σπέτσες και εγκαταστάθηκε στο σπίτι του δεύτερου συζύγου της, μόνη με τα υπολείμματα της περιουσίας της, μέχρι το τέλος της ζωής της, που δεν άργησε να έλθει. Τον Μάιο του 1825 ο γιος

της Γεώργιος Γιάννουζας κλέφτηκε με την Ευγενία Κούτση, κουνιάδα του ετεροθαλούς αδελφού της Μπουμπουλίνας, Λάζαρου Ορλόφ. Ο Ορλόφ, συνοδευόμενος από μέλη της οικογένειας Κούτση, πήγε στο σπίτι της Μπουμπουλίνας σε αναζήτηση της Ευγενίας. Στη λογομαχία που ακολούθησε, κάποιος πυροβόλησε και χτύπησε στο μέτωπο την Μπουμπουλίνα, που έπεσε νεκρή (22 Μαΐου). Δεν έχει διαλευκανθεί αν ήταν τυχαίο περιστατικό ή δολοφονία. Τα οστά της εναποτέθηκαν στον ιδιόκτητο ναΐσκο του Αγίου Ιωάννου.

Οι απόγονοι της Μπουμπουλίνας δώρισαν το πλοίο «Αγαμέμνων» στο νεοσύστατο κράτος, το οποίο έγινε η ναυαρχίδα του Ελληνικού Στόλου με το όνομα «Σπέτσαι». Ανατινάχθηκε από τον Ανδρέα Μιαούλη στον Πόρο κατά τη διάρκεια των πολιτικών ταραχών της 29ης Ιουλίου 1831. Το αρχοντικό της Μπουμπουλίνας στις Σπέτσες είναι σήμερα Μουσείο. Περιλαμβάνει συλλογή όπλων, επιστολές και άλλα αρχεία, παλιά βιβλία, πορτραίτα της Μπουμπουλίνας, προσωπικά της αντικείμενα, έπιπλα και διακρίσεις που τις είχαν απονείμει κυρίως ξένες κυβερνήσεις.

Μεταθανάτια έλαβε τον τίτλο του ναυάρχου από τη Ρωσία, πρωτοφανής τιμή για γυναίκα. Το 2018, ήταν η σειρά της πατρίδας της να τήν τιμήσει. Με απόφαση του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας (ΦΕΚ 373, Τεύχος Γ, της 11 Απριλίου), της απονεμήθηκε ο βαθμός του υποναυάρχου επί τιμή, ο Πολεμικός Σταυρός Α ‘ Τάξεως και το Μετάλλιο Εξαίρετων Πράξεων, για « τον απαράμιλλο ηρωισμό της, την αυτοθυσία και την αφοσίωση που επέδειξε προς το Ελληνικό Έθνος, τα οποία την κατέστησαν στη μνήμη όλων των Ελλήνων και Ελληνίδων ως Εθνικό ιδεώδες», σύμφωνα με το αιτιολογικό της απόφασης.
Πηγή:sansimera.gr